

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1975 Nr. 4

A. TITEL

*Internationaal Verdrag betreffende het vervoer van reizigers
en bagage per spoorweg (CIV),
met Bijlagen;
Bern, 7 februari 1970*

B. TEKST

De tekst van het Verdrag, met Bijlagen, is geplaatst in *Trb.* 1970, 173.

C. VERTALING

De hierna volgende vertaling vervangt de in *Trb.* 1970, 173 afgedrukte vertaling:

**INTERNATIONAAL VERDRAG BETREFFENDE HET
VERVOER VAN REIZIGERS EN BAGAGE PER SPOORWEG
(CIV)**

De ondergetekende gevolmachtigden,

overtuigd van de noodzaak het Internationaal Verdrag betreffende het vervoer van reizigers en bagage, ondertekend te Bern op 25 februari 1961, te herzien, hebben overeenkomstig artikel 68 van genoemd Verdrag besloten te dien einde een nieuw Verdrag te sluiten en zijn overeengekomen als volgt:

TITEL I

Onderwerp en werkingssfeer van het Verdrag

Artikel 1

Spoorwegen en vervoer waarop het Verdrag van toepassing is

Par. 1. Dit Verdrag is, behoudens de in de volgende paragrafen genoemde uitzonderingen, van toepassing op alle vervoer van reizigers en bagage met internationale vervoerdocumenten voor een traject gelegen op het grondgebied van ten minste twee der Verdragsluitende Staten, welk traject uitsluitend de lijnen omvat die op de overeenkomstig artikel 55 opgestelde lijst zijn ingeschreven.

Par. 2. Vervoer waarvan het station ¹⁾ van vertrek en het station van aankomst op het grondgebied van een zelfde Staat zijn gelegen en waarbij uitsluitend voor doorvoer van het grondgebied van een andere Staat wordt gebruik gemaakt, is niet onderworpen aan dit Verdrag:

a) wanneer de lijnen over welke de doorvoer plaats vindt uitsluitend worden geëxploiteerd door een spoorweg van de Staat van vertrek;

b) wanneer de lijnen over welke de doorvoer plaats vindt niet uitsluitend door een spoorweg van de Staat van vertrek worden geëxploiteerd, doch indien de belanghebbende Staten of spoorwegen overeenkomsten hebben gesloten, krachtens welke dit vervoer niet als internationaal wordt aangemerkt.

Par. 3. Vervoer tussen stations van twee aangrenzende Staten en tussen stations van twee Staten in doorvoer over het grondgebied van een derde Staat, is, indien de lijnen over welke het vervoer plaats vindt uitsluitend worden geëxploiteerd door spoorwegen van één van deze drie Staten en de wetten en reglementen van geen van deze Staten zich daartegen verzetten, onderworpen aan het recht van de Staat waaronder de spoorwegen vallen, die de lijnen waarover het vervoer plaats heeft, exploiteren.

Par. 4. Bij de internationale tarieven worden de verbindingen aangegeven, waarvoor internationale vervoerdocumenten worden afgegeven.

---

¹⁾ Onder „station” worden eveneens verstaan de voor het publiek voor de uitvoering van de vervoerovereenkomst opgestelde havenkantoren van scheepvaartlijnen en alle kantoren van autodiensten.

Artikel 2

Bepalingen betreffende gecombineerd vervoer

Par. 1. Behalve spoorweglijnen kunnen op de in artikel 1 genoemde lijst ook worden ingeschreven lijnen van geregeld uitgevoerde auto- of scheepvaartdiensten, die aansluiting geven op spoorwegtrajecten en waarover internationaal vervoer plaats heeft, onder voorbehoud dat zulke lijnen, voorzover zij ten minste twee Verdragsluitende Staten verbinden, slechts met gemeenschappelijke toestemming van deze Staten op de lijst kunnen worden ingeschreven.

Par. 2. De ondernemingen die deze diensten of lijnen exploiteren dienen zich te houden aan alle verplichtingen, en genieten alle rechten, die krachtens dit Verdrag voor de spoorwegen gelden, onder voorbehoud van de afwijkingen die noodzakelijkerwijs voortvloeien uit de verschillende wijzen van vervoer. Van de bepalingen van dit Verdrag betreffende de aansprakelijkheid mag evenwel niet worden afgeweken.

Par. 3. Elke Staat die een der in par. 1 aangeduide diensten of lijnen op de lijst wil laten inschrijven, moet de nodige maatregelen nemen, opdat de in par. 2 bedoelde afwijkingen op dezelfde wijze als de tarieven worden bekend gemaakt.

Par. 4. Voor internationaal vervoer, waarbij zowel van spoorwegen als van andere dan de in par. 1 omschreven diensten of lijnen gebruik wordt gemaakt, kunnen de spoorwegen gemeenschappelijk met de belanghebbende vervoerondernemingen tariefbepalingen opstellen, die een van dit Verdrag afwijkende rechtsregeling bevatten, teneinde rekening te houden met de bijzonderheden van elke wijze van vervoer. Zij kunnen in dit geval het gebruik van een ander vervoerdocument voorschrijven dan in dit Verdrag is voorzien.

Artikel 3

Vervoerplicht van de spoorweg

Par. 1. De spoorweg is verplicht alle vervoer van reizigers en bagage uit te voeren volgens de bepalingen van dit Verdrag, mits:

- a) de reiziger zich onderwerpt aan de bepalingen van dit Verdrag en van de internationale tarieven;
- b) het vervoer met de gewone middelen van vervoer mogelijk is;
- c) het vervoer niet wordt belemmerd door omstandigheden, die de spoorweg niet kan afwenden en die door zijn toedoen niet te verhelpen zijn.

Par. 2. Wanneer het bevoegde gezag heeft beslist dat de dienst geheel of gedeeltelijk zal worden opgeheven of gestaakt, moeten de

daartoe genomen maatregelen onverwijld ter kennis van het publiek en van de spoorwegen worden gebracht; deze laatste moeten op hun beurt de spoorwegen van de andere Staten inlichten met het oog op bekendmaking hunnerzijds.

Par. 3. Elke door de spoorweg op de bepalingen van dit artikel gemaakte inbreuk kan aanleiding geven tot een vordering tot vergoeding van de veroorzaakte schade.

TITEL II

De vervoerovereenkomst

HOOFDSTUK I

Vervoer van reizigers

Artikel 4

Recht op vervoer

Tenzij bij de internationale tarieven anders is bepaald, moet de reiziger van de aanvang van de reis af van een geldig vervoerdocument zijn voorzien. Hij is verplicht dit gedurende de gehele reis te bewaren, het op verzoek aan ieder die met de controle is belast, te laten zien en het aan het einde van de reis af te geven.

Artikel 5

Plaatsbewijzen

Par. 1. De voor een onder dit Verdrag vallend internationaal

Par. 2. Tenzij bij de internationale tarieven anders is bepaald, moeten op de plaatsbewijzen de volgende gegevens voorkomen:

a) een aanduiding der stations van vertrek en van bestemming; vervoer afgegeven plaatsbewijzen moeten het teken Φ dragen.

b) de reisweg; wanneer het gebruik van verschillende reiswegen of vervoermiddelen is toegestaan, moet deze bevoegdheid worden vermeld;

c) de soort trein en de rijtuigklasse;

d) de vrachtprijs;

e) de dag, waarop de geldigheid aanvangt;

f) de geldigheidsduur.

Par. 3. Bij de internationale tarieven of de tussen de spoorwegen gesloten overeenkomsten wordt de taal vastgesteld, waarin de plaatsbewijzen moeten worden gedrukt en ingevuld, alsmede hun vorm en inhoud.

Par. 4. Plaatsbewijzen in een omslag, die krachtens een internationaal tarief zijn afgegeven, vormen tezamen een enkel vervoerdocument in de zin van dit Verdrag.

Par. 5. Tenzij bij de internationale tarieven anders is bepaald, kan een plaatsbewijs slechts worden overgedragen, wanneer het niet op naam is gesteld en de reis nog niet is aangevangen.

Par. 6. De reiziger is verplicht bij het in ontvangst nemen van het plaatsbewijs zich ervan te overtuigen dat het met zijn aanwijzingen in overeenstemming is.

Artikel 6

Prijsvermindering voor kinderen

Par. 1. Kinderen beneden vijf jaar worden kosteloos zonder plaatsbewijs vervoerd, wanneer voor hen geen afzonderlijke plaats wordt verlangd.

Par. 2. Kinderen van vijf tot tien jaar en jongere kinderen voor wie een afzonderlijke plaats wordt verlangd, worden vervoerd tegen verminderde prijzen, die niet meer mogen bedragen dan de helft der prijzen der plaatskaarten voor volwassenen, behoudens wat betreft de toeslagen voor het gebruik van bepaalde rijtuigen of treinen en onverminderd de afronding der bedragen volgens de bepalingen van de onderneming welke het plaatsbewijs heeft afgegeven.

Deze vermindering behoeft niet te worden verleend op de prijzen der plaatsbewijzen, welke reeds een andere vermindering inhouden ten opzichte van de gewone prijs van een enkele reis.

Par. 3. Bij de internationale tarieven kunnen evenwel leeftijdsgrenzen worden vastgesteld welke verschillen van die welke in de paragrafen 1 en 2 zijn vermeld, mits deze grenzen niet lager liggen dan vier jaar wat betreft het kosteloos vervoer bedoeld in par. 1 en niet lager dan tien jaar bij toepassing van de verminderde prijzen bedoeld in par. 2.

Artikel 7

Geldigheidsduur der plaatsbewijzen. Onderbreking van de reis. Gebruik van de plaatsen

De geldigheidsduur van de plaatsbewijzen en de onderbreking van de reis worden geregeld bij de internationale tarieven.

Het bezet houden, de aanwijzing en bespreking van plaatsen in de treinen worden geregeld bij de tarieven of de voorschriften van de spoorwegen.

Artikel 8

Verandering van klasse of van trein

De reiziger mag op de voorwaarden welke bij de internationale tarieven zijn vastgesteld plaats nemen in een hogere klasse of overgaan in een trein van een hogere categorie dan op zijn plaatsbewijs is aangegeven of zijn reisweg laten veranderen.

Artikel 9

Reizigers zonder geldig plaatsbewijs

Par. 1. De reiziger die geen geldig plaatsbewijs kan tonen, is verplicht boven de voor de reis verschuldigde vracht een toeslag te betalen; deze toeslag wordt berekend volgens de reglementen van de spoorweg welke de toeslag heeft gevorderd.

Par. 2. Plaatsbewijzen welke een ongeoorloofde wijziging hebben ondergaan worden als ongeldig aangemerkt en door het spoorwegpersoneel ingetrokken.

Par. 3. De reiziger die weigert de vrachtprijs of de toeslag onmiddellijk te voldoen kan van de reis worden uitgesloten. De uitgesloten reiziger kan niet eisen dat zijn bagage op een ander station dan het station van bestemming te zijner beschikking wordt gesteld.

Artikel 10

Personen die niet of voorwaardelijk tot de trein worden toegelaten

Par. 1. Tot de trein worden niet toegelaten of uit de trein kunnen onderweg worden verwijderd:

a) personen in beschoonen toestand, zij die zich op onbehoorlijke wijze gedragen of die de wettelijke of reglementaire voorschriften niet opvolgen; zij hebben geen aanspraak op terugbetaling van de prijs van hun plaatsbewijs, noch op die welke zij voor het vervoer van hun bagage hebben betaald;

b) personen van wie het zich laat aanzien dat zij wegens ziekte of om andere redenen voor hun medereizigers hinderlijk zullen zijn, tenzij een gehele rijtuigafdeling vooraf voor hen is afgehuurd of tegen betaling te hunner beschikking kan worden gesteld; personen die onderweg ziek zijn geworden moeten evenwel ten minste worden vervoerd tot het eerste station waar het mogelijk is hun de nodige verzorging te geven. De voor de reis bepaalde prijs zal hun overeenkomstig de bij artikel 23 gestelde voorwaarden worden terug-

betaald, na aftrek van het op het afgelegde traject betrekking hebbende deel; in voorkomende gevallen wordt bij vervoer van bagage op gelijke wijze gehandeld.

Par. 2. Het vervoer van personen die door besmettelijke ziekten zijn aangetast wordt beheerst door internationale verdragen en reglementen of, bij gebreke daarvan, door de in iedere Staat van kracht zijnde wetten en reglementen.

Artikel 11

Medenemen van handbagage en van dieren in de rijtuigen

Par. 1. De reizigers mogen gemakkelijk draagbare voorwerpen (handbagage) kosteloos in de rijtuigen medenemen. Iedere reiziger heeft voor zijn handbagage slechts de beschikking over de ruimte boven en onder zijn zitplaats.

Deze bepaling is van overeenkomstige toepassing, wanneer de rijtuigen van een bijzonder type zijn, met name wanneer zij van een bagageruimte zijn voorzien.

Par. 2. In de rijtuigen mogen niet worden medegenomen:

a) stoffen en voorwerpen welke krachtens artikel 17 letter a) van vervoer als bagage zijn uitgesloten, tenzij bij de tarieven anders is bepaald; reizigers, die in de uitoefening van de openbare dienst of krachtens een wettelijke of ambtelijke machtiging een vuurwapen dragen, mogen evenwel munitie medenemen, indien daarbij de laagste maximum-hoeveelheid die in de voor de betrokken grondgebieden van kracht zijnde reglementen is vastgesteld niet wordt overschreden; bewakers die gevangenen begeleiden en met dezen in afzonderlijke rijtuigen of rijtuigafdelingen reizen, mogen geladen vuurwapenen medenemen;

b) voorwerpen die door hun aard voor de reizigers lastig of hinderlijk kunnen zijn of schade kunnen veroorzaken;

c) voorwerpen die krachtens de voorschriften der douane of van andere ambtelijke autoriteiten niet in de rijtuigen mogen worden medegenomen;

d) levende dieren. Honden worden evenwel toegelaten, indien zij op schoot of op de vloer van het rijtuig aan een korte lijn worden gehouden en zodanig zijn genuïlkorfd dat zij geen gevaar voor hun omgeving opleveren; voorts worden toegelaten andere kleine dieren, indien zij zijn opgesloten in kooien, kisten, manden of andere geschikte verpakkingen, die zodanig moeten zijn uitgevoerd dat zij elk letsel of elke verontreiniging van reizigers alsmede elke schade of bevuilding van het rijtuig en de zich daarin bevindende handbagage uitsluiten en indien deze verpakkingen op schoot kunnen worden gehouden of als handbagage kunnen worden neergezet. Honden en

andere kleine dieren worden voorts slechts toegelaten indien zij de reizigers niet kunnen hinderen door hun reuk of hun lawaai, als de wetten en de reglementen der onderscheiden Staten zich daartegen niet verzetten en als geen der reizigers daartegen bezwaar maakt. Bij de tarieven of de dienstregelingen kan het toelaten van dieren in bepaalde soorten van rijtuigen of treinen worden verboden of toegestaan. Bij de tarieven wordt bepaald of en voor welke dieren vracht moet worden betaald.

Par. 3. De internationale tarieven kunnen bepalen onder welke voorwaarden in overtreding van de bepalingen van de paragrafen 1 en 2, letter b), in het rijtuig meegenomen voorwerpen niettemin als handbagage of als bagage worden vervoerd.

Par. 4. Wanneer een ernstig vermoeden bestaat van overtreding der bepalingen van par. 2, is het spoorwegpersoneel bevoegd zich in tegenwoordigheid van de reiziger te overtuigen van de aard van de in de rijtuigen medegenomen voorwerpen, met uitzondering van die genoemd in par. 2 onder letter c). Indien het niet mogelijk is vast te stellen wie degene is die de aan een onderzoek onderworpen voorwerpen heeft medegenomen, verricht de spoorweg dit onderzoek in tegenwoordigheid van twee niet tot de spoorweg behorende getuigen.

Par. 5. Voorwerpen en dieren die de reiziger in het rijtuig medeneemt moeten door hemzelf worden bewaakt, behalve wanneer dit niet mogelijk is, doordat hij zich bevindt in een rijtuig van een bijzonder type, als bedoeld in par. 1.

De reiziger is aansprakelijk voor alle schade die is veroorzaakt door de voorwerpen of de dieren die hij in het rijtuig heeft medegenomen, tenzij hij bewijst dat de schade is veroorzaakt door schuld van de spoorweg.

Artikel 12

Treinen. Dienstregelingen

Par. 1. Voor het vervoer zijn bestemd de in de dienstregelingen opgenomen gewone treinen en de treinen welke naar behoefte worden ingelegd.

Par. 2. De spoorwegen moeten op passende wijze de dienstregeling van de treinen ter kennis van het publiek brengen.

Par. 3. Bij de dienstregelingen of de tarieven moeten de beperkingen op het gebruik van bepaalde treinen of bepaalde klassen worden aangegeven.

Artikel 13

Gemiste aansluitingen. Uitvallen van treinen

Wanneer ten gevolge van vertraging van een trein de aansluiting op een andere trein wordt gemist of wanneer een trein op het geheel

of een gedeelte van zijn traject is uitgevallen en de reiziger zijn reis wenst voort te zetten, is de spoorweg verplicht hem met zijn bagage, voor zover dit mogelijk is en zonder enige bijbetaling, verder te vervoeren met een trein, die over dezelfde of over een andere route van de bij de oorspronkelijke reisweg betrokken spoorwegen naar dezelfde bestemming voert, teneinde het de reiziger mogelijk te maken met minder vertraging zijn bestemming te bereiken. De stationschef moet, zo nodig, op het plaatsbewijs aantekenen, dat de aansluiting gemist of de trein uitgevallen is, voor zoveel nodig de geldigheidsduur verlengen en het voor de nieuwe reisweg voor een hogere klasse of voor een trein waarvoor hogere tarieven gelden, geldig maken. De spoorweg kan echter het gebruik van bepaalde treinen op grond van tarief of dienstregeling uitsluiten.

HOOFDSTUK II

Vervoer van bagage

Artikel 14

Ten vervoer toegelaten voorwerpen

Par. 1. Ten vervoer als bagage worden toegelaten voorwerpen die verpakt zijn in koffers, manden, valiezen, reiszakken, hoeden dozen en dergelijke verpakkingsmiddelen, alsmede deze verpakkingsmiddelen zelf.

Par. 2. Bij de internationale tarieven kan onder zekere voorwaarden vervoer als bagage van andere voorwerpen en dieren worden toegestaan.

Par. 3. De spoorweg heeft het recht het vervoer van bagage met bepaalde treinen of soorten van treinen uit te sluiten of te beperken.

Artikel 15

Van vervoer uitgesloten voorwerpen

Van vervoer als bagage zijn uitgesloten:

a) voorwerpen welke uitsluitend per post mogen worden vervoerd, ook al betreft dit slechts één der Staten, over wiens gebied de bagage moet worden vervoerd;

b) voorwerpen waarvan het vervoer is verboden, ook al betreft dit slechts één der Staten over wiens gebied de bagage moet worden vervoerd;

c) gevaarlijke stoffen en voorwerpen, in het bijzonder geladen vuurwapens, ontplofbare en brandbare stoffen en voorwerpen, stof-

fen die de verbranding bevorderen (oxyderend werkende stoffen), vergiftige, radioactieve en bijtende stoffen, alsmede kwalijk riekende en gevaar voor besmetting opleverende stoffen.

Bij de internationale tarieven kunnen bepaalde stoffen en voorwerpen die volgens letter c) zijn uitgesloten onder zekere voorwaarden ten vervoer als bagage worden toegelaten.

Artikel 16

Verantwoordelijkheid van de reiziger voor zijn bagage. Boeten

Par. 1. De houder van het bagagebiljet is verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen der artikelen 14 en 15; hij draagt alle gevolgen van overtreding van die bepalingen.

Par. 2. Wanneer de wetten en reglementen van de Staat op welks grondgebied het feit zich voordoet zulks niet verbieden, heeft de spoorweg het recht om, bij ernstig vermoeden van overtreding, te onderzoeken of de inhoud der bagage aan de voorschriften voldoet. De houder van het bagagebiljet wordt verzocht bij het onderzoek tegenwoordig te zijn; wanneer hij zich niet aanmeldt of niet te bereiken is, moet, indien geen andere wetten of reglementen in de Staat waar het onderzoek plaats heeft gelden, dit onderzoek in tegenwoordigheid van twee niet tot de spoorweg behorende getuigen geschieden. Wanneer een overtreding wordt vastgesteld, moeten de door het onderzoek veroorzaakte kosten door de houder van het bagagebiljet worden betaald.

Par. 3. Bij overtreding van de bepalingen van de artikelen 14 en 15 moet de houder van het bagagebiljet een bij de internationale tarieven te bepalen boete betalen, onverminderd zijn verplichting tot bijbetaling van het vrachtverschil en, zo nodig, tot betaling van schadevergoeding.

Artikel 17

Toestand, verpakking en merking der bagage

Par. 1. Bagage welke in ondeugdelijke toestand verkeert of onvoldoende is verpakt, of welke duidelijke sporen van beschadiging vertoont, mag door de spoorweg worden geweigerd. Wordt zij niettemin ten vervoer aangenomen, dan heeft de spoorweg het recht een desbetreffende aantekening op het bagagebiljet aan te brengen. Het in ontvangst nemen door de reiziger van het bagagebiljet waarop een dergelijke aantekening is gesteld wordt beschouwd als bewijs dat hij de juistheid van deze aantekening heeft erkend.

Par. 2. De reiziger is gehouden op elk collo, op een goed zichtbare plaats, zijn naam en adres, alsmede het station en het land van bestemming aan te geven; deze aanduiding moet op voldoende houd-

bare wijze worden aangebracht, duidelijk leesbaar en onuitwisbaar zijn en elke verarring uitsluiten. De spoorweg heeft het recht colli zonder de voorgeschreven aanduidingen te weigeren. Vervallen aanduidingen moeten door de reiziger worden verwijderd of onleesbaar worden gemaakt.

Artikel 18

Inschrijving en vervoer van bagage

Par. 1. Inschrijving van bagage vindt slechts plaats op vertoon van plaatsbewijzen die ten minste tot het station van bestemming der bagage en over de op het plaatsbewijs aangegeven reisweg geldig zijn.

Is het plaatsbewijs over verschillende reismegen geldig of bezit de plaats van bestemming meer dan een station, dan moet de reiziger de te volgen reisweg of het station waarvoor de bagage moet worden ingeschreven duidelijk aangeven. De spoorweg is niet aansprakelijk voor de gevolgen van niet-naleving van dit voorschrift door de reiziger.

Indien dit in de tarieven is bepaald, is de reiziger bevoegd binnen de geldigheidsduur van zijn plaatsbewijs bagage óf rechtstreeks voor het gehele traject van het station van vertrek tot dat van bestemming, óf voor willekeurige gedeelten van het gehele traject te doen inschrijven.

Bij de tarieven wordt bepaald, of en onder welke voorwaarden bagage over een andere dan de op het plaatsbewijs aangegeven reisweg of wel zonder dat een plaatsbewijs behoeft te worden vertoond, ten vervoer kan worden toegelaten. Wanneer bij de tarieven is bepaald dat bagage ten vervoer mag worden toegelaten zonder dat een plaatsbewijs behoeft te worden vertoond, gelden de bepalingen van dit Verdrag betreffende de rechten en plichten van de van bagage verzegelde reiziger ook voor de afzender van bagage die zonder vertoon van plaatsbewijzen wordt ingeschreven.

Par. 2. De bagagevracht moet bij de inschrijving worden voldaan.

Par. 3. Overigens gelden voor de wijze van inschrijving van bagage de wetten en reglementen die voor het station van vertrek van kracht zijn.

Par. 4. De reiziger kan met inachtneming van de voor het station van vertrek geldende bepalingen de trein aanwijzen waarmede zijn bagage moet worden verzonden. Maakt hij van deze bevoegdheid geen gebruik, dan wordt zij met de eerstvolgende geschikte trein verzonden.

Moet de bagage op een tussengelegen station worden overgeladen, dan behoort het vervoer plaats te hebben met de eerstvolgende trein waarmede onder de voorwaarden vastgesteld bij de voor het binnen-

lands verkeer geldende reglementen, het gewone vervoer der bagage moet geschieden.

De verzending van bagage kan onder de hierboven aangegeven voorwaarden alleen plaats vinden, indien de door de douane of andere ambtelijke autoriteiten bij vertrek of onderweg vereiste formaliteiten zich daar niet tegen verzetten.

Artikel 19

Bagagebiljet

Par. 1. Bij de inschrijving der bagage wordt aan de reiziger een ontvangstbewijs uitgereikt.

Par. 2. De bagagebiljetten, afgegeven voor een internationaal vervoer dat onder dit Verdrag valt, moeten het teken dragen en behoudens bij de internationale tarieven bepaalde uitzonderingen, moeten daarop de volgende gegevens voorkomen:

- a) de vermelding van de stations van vertrek en van bestemming;
- b) de reisweg;
- c) de dag waarop en de trein waarvoor de bagage ter inschrijving is aangeboden;
- d) het aantal plaatsbewijzen, tenzij de bagage zonder vertoon van een plaatsbewijs ter inschrijving werd aangeboden;
- e) het aantal en het gewicht der stukken bagage;
- f) het bedrag van de bagagevracht en van andere kosten.

Par. 3. Bij de internationale tarieven of de tussen de spoorwegen gesloten overeenkomsten wordt de vorm en de taal vastgesteld, waarin de bagagebiljetten moeten worden gedrukt en ingevuld.

Par. 4. De reiziger is verplicht bij het in ontvangst nemen van het bagagebiljet zich ervan te overtuigen, dat dit overeenkomstig zijn aanwijzingen is ingevuld.

Artikel 20

Aflevering

Par. 1. De aflevering van de bagage vindt plaats tegen afgifte van het ontvangstbewijs en, eventueel, tegen betaling van de op de zending drukkende kosten. De spoorweg behoeft niet te onderzoeken of de houder van het ontvangstbewijs bevoegd is de bagage in ontvangst te nemen.

Met de aflevering van de bagage aan de houder van het ontvangstbewijs worden gelijkgesteld de afgifte hiervan, verricht overeenkomstig de van kracht zijnde bepalingen, aan de douane of de belastinginstanties in hun expeditielokalen of hun entrepots, wanneer deze zich niet onder bewaking van de spoorweg bevinden, alsmede het onder de hoede van een derde stellen van levende dieren.

Par. 2. De houder van het ontvangstbewijs heeft het recht de afgifte van de bagage op het daarvoor aangewezen bureau van het station van bestemming te vorderen, zodra na aankomst van de trein waarmede de bagage moest worden vervoerd, de tijd vereist voor het ter beschikking stellen en, zo nodig, voor de vervulling van de door de douane en andere ambtelijke autoriteiten gestelde formaliteiten, is verstreken.

Par. 3. Kan het ontvangstbewijs niet worden afgegeven dan is de spoorweg alleen tot aflevering der bagage verplicht, wanneer de verzoeker zijn recht daarop bewijst; komt de bewijslevering de spoorweg onvoldoende voor, dan kan deze vorderen dat zekerheid wordt gesteld.

Par. 4. De bagage wordt afgeleverd op het station waarvoor ze is ingeschreven. Evenwel mag op door de houder van het ontvangstbewijs hiertoe tijdig gedaan verzoek, als de omstandigheden het veroorloven en de voorschriften van de douane- en van andere overheidsinstanties zich daar niet tegen verzetten, de bagage op het station van vertrek worden teruggegeven of op een station onderweg worden afgeleverd tegen afgifte van het ontvangstbewijs en, indien dit ingevolge het tarief is vereist, bovendien op vertoon van het plaatsbewijs.

Par. 5. De houder van het bewijs, aan wie de bagage niet onder de in par. 2 genoemde voorwaarden wordt afgeleverd, kan eisen, dat op het ontvangstbewijs dag en uur worden vermeld, waarop hij de aflevering heeft verlangd.

Par. 6. Indien de houder van het bagagebiljet zulks van hem verlangt behoort de spoorweg in zijn aanwezigheid de bagage te onderzoeken ten einde een beweerde schade vast te stellen. De houder van het bagagebiljet heeft het recht de inontvangstneming van de bagage te weigeren indien de spoorweg geen gevolg geeft aan zijn verzoek.

Par. 7. Overigens gelden voor de aflevering de wetten en reglementen die op de met de aflevering belaste spoorweg van kracht zijn.

HOOFDSTUK III

Gemeenschappelijke bepalingen voor het vervoer van reizigers en bagage

Artikel 21

Tarieven. Bijzondere overeenkomsten

Par. 1. De internationale tarieven die door de spoorwegen worden opgesteld moeten alle bijzondere voorwaarden die voor het vervoer gelden, en alle voor de berekening der vrachtprijzen en bijkomende kosten nodige aanwijzingen bevatten. Zij moeten voorts, zo nodig, de voorwaarden bevatten, waarop met de wisselkoers rekening moet worden gehouden.

Par. 2. De internationale tarieven behoeven slechts te worden bekend gemaakt in de Staten welke spoorwegen als spoorwegen van vertrek of van aankomst daarbij zijn betrokken. Deze tarieven en hun wijzigingen treden op de bij hun aankondiging vermelde datum in werking. Prijsverhogingen en andere bepalingen, die verzwaring van de in deze tarieven opgenomen voorwaarden voor het vervoer ten gevolge hebben, treden niet eerder dan zes dagen na bekendmaking in werking.

De wijzigingen die, ten einde rekening te houden met schommelingen in de wisselkoers, in de bij de internationale tarieven vastgestelde prijzen en bijkomende kosten worden aangebracht, alsmede de verbeteringen van kennelijke fouten, treden daags na hun bekendmaking in werking.

Par. 3. In ieder voor het internationale verkeer geopend station moet de reiziger kennis kunnen nemen van de internationale tarieven of van de uittreksels ervan, die de prijzen der aldaar verkrijgbare internationale plaatsbewijzen en de daarmee overeenstemmende vrachtprijzen voor de bagage aangeven.

Par. 4. De internationale tarieven moeten voor iedereen op dezelfde voorwaarden worden toegepast.

De spoorwegen kunnen, behoudens toestemming van hun Regeringen, bijzondere overeenkomsten sluiten, die kortingen op prijzen of andere voordelen bevatten, voor zover overeenkomstige voorwaarden worden toegepast voor reizigers die zich in overeenkomstige omstandigheden bevinden.

Kortingen op prijzen of andere voordelen kunnen worden verleend voor de spoorwegdienst, voor overheidsdiensten, liefdadige doeleinden, opvoeding of onderwijs.

Bekendmaking van de maatregelen welke krachtens de tweede en derde alinea worden genomen, is niet verplicht.

Artikel 22

Door de douane of andere overheidsinstanties vereiste formaliteiten

De reiziger moet zich onderwerpen aan de voorschriften die door de douane of andere overheidsinstanties zijn uitgevaardigd, zowel wat zijn persoon als wat het onderzoek van zijn bagage en handbagage betreft. Hij moet dat onderzoek bijwonen, behoudens bij de wetten en reglementen toegestane uitzonderingen. De spoorweg aanvaardt tegenover de reiziger generlei aansprakelijkheid voor het geval dat deze met die verplichtingen geen rekening mocht houden.

Artikel 23

Terug- en bijbetalingen

Par. 1. De vrachtprijs wordt geheel of gedeeltelijk terugbetaald, indien:

- a) het plaatsbewijs niet of slechts gedeeltelijk is gebruikt;
- b) het plaatsbewijs wegens plaatsgebrek is gebruikt in een lagere klasse of in een trein van een lagere categorie dan waarvoor het is afgegeven;
- c) de bagage op het station van vertrek of op een tussenstation wordt teruggenomen.

De internationale tarieven bepalen welke bewijsstukken ter ondersteuning van het verzoek om terugbetaling moeten worden overgelegd, de bedragen die moeten worden terugbetaald alsmede de bedragen die van terugbetaling zijn uitgezonderd.

Par. 2. Deze tarieven kunnen evenwel in bepaalde gevallen de terugbetaling van de vrachtprijs uitsluiten of deze afhankelijk stellen van bepaalde voorwaarden.

Par. 3. Iedere vordering tot terugbetaling, die op de bepalingen van dit artikel, alsmede op die van artikel 10, letter b), is gegrond is niet-ontvankelijk als zij niet bij de spoorweg is ingediend binnen een termijn van zes maanden, welke termijn voor plaatsbewijzen bij het verstrijken der geldigheid en voor bagagebiljetten op de dag van afgifte begint te lopen.

Par. 4. In geval van onjuiste toepassing van het internationale tarief of van vergissing in de berekening van de vervoerskosten en andere kosten, moet het te veel ontvangene door de spoorweg worden terugbetaald en het te weinig ontvangene door de reiziger worden bijbetaald, indien het twee frank per plaatsbewijs of per bagagebiljet te boven gaat.

Par. 5. Voor de berekening van het te veel of te weinig ontvangen bedrag is de officiële wisselkoers, die gold op de dag waarop de vervoerprijs werd geïnd, van toepassing; indien de betaling in een andere munteenheid geschiedt dan die, waarin de vracht werd geïnd, is de koers van de dag waarop deze betaling plaats heeft, van toepassing.

Par. 6. In alle gevallen waarin dit artikel niet voorziet en bij gebreke van overeenkomsten tussen de spoorwegen zijn de in het land van vertrek geldende wetten en reglementen van toepassing.

Artikel 24

Onenigheden

Onenigheden tussen de reizigers onderling of tussen hen en het spoorwegpersoneel worden op de stations door de dienstdoende chef en onderweg door de hoofdconducteur voorlopig geregeld.

TITEL III

Aansprakelijkheid. Rechtsvorderingen

HOOFDSTUK I

Aansprakelijkheid

Artikel 25

Aansprakelijkheid voortvloeiende uit het vervoer van reizigers, handbagage en dieren

Par. 1. De aansprakelijkheid van de spoorweg voor de dood, de verwonding en ieder ander lichamelijk letsel van een reiziger, alsook voor schade veroorzaakt door vertraging of uitvallen van een trein of een gemiste aansluiting, blijft onderworpen aan de wetten en reglementen van de Staat waar het feit zich heeft voorgedaan.

Par. 2. De spoorweg is, voorzover handbagage en dieren betreft, die ingevolge artikel 11, par. 5, door de reiziger moeten worden bewaakt, slechts aansprakelijk voor de schade die door zijn schuld is veroorzaakt.

Par. 3. De hierna volgende artikelen van deze titel zijn niet van toepassing op de gevallen bedoeld in de paragrafen 1 en 2.

Artikel 26

Gemeenschappelijke aansprakelijkheid van de spoorwegen voor bagage

Par. 1. De spoorweg die bagage voor vervoer heeft aanvaard en daarvoor een internationaal bagagebiljet heeft afgegeven, is aansprakelijk voor de uitvoering van het vervoer over het gehele traject, tot de aflevering.

Par. 2. Elke volgende spoorweg treedt door het feit dat hij de bagage overneemt tot de vervoersovereenkomst toe en aanvaardt de daaruit voortvloeiende verplichtingen, onverminderd de bepalingen van artikel 39, par. 2, die de spoorweg van bestemming betreffen.

Artikel 27

Omvang van de aansprakelijkheid

Par. 1. De spoorweg is aansprakelijk voor vertraging in de aflevering, voor schade die voortvloeit uit geheel of gedeeltelijk verlies van de bagage, alsmede voor beschadiging van de bagage, van het tijdstip waarop zij voor vervoer wordt aanvaard of tot aan het tijdstip van aflevering.

Par. 2. De spoorweg is van deze aansprakelijkheid ontheven, indien de vertraging in de aflevering, het verlies of de beschadiging is veroorzaakt door schuld van de reiziger, een door deze gegeven opdracht, die niet aan de schuld van de spoorweg te wijten is, een aan de bagage eigen gebrek of door omstandigheden die de spoorweg niet kon afwenden en waarvan deze de gevolgen niet kon ondervangen.

Par. 3. De spoorweg is ontheven van deze aansprakelijkheid, wanneer het verlies of de beschadiging het gevolg is van bijzondere gevaren, verbonden aan de bijzondere aard der bagage of aan het ontbreken of de gebrekkige toestand van de verpakking of van het feit dat van het vervoer uitgesloten voorwerpen niettemin als bagage zijn verzonden.

Artikel 28

Bewijslast

Par. 1. Het bewijs dat de vertraging in de aflevering, het verlies of de beschadiging door één der in artikel 27, par. 2, genoemde feiten werd veroorzaakt, berust bij de spoorweg.

Par. 2. Wanneer de spoorweg, gelet op de feitelijke omstandigheden, stelt dat het verlies of de beschadiging het gevolg kan zijn geweest van een of meer van de in artikel 27, par. 3, genoemde

bijzondere gevaren, bestaat het vermoeden dat het verlies of de beschadiging daarvan het gevolg is. De rechthebbende behoudt evenwel het recht te bewijzen dat de gehele schade of een deel daarvan niet is veroorzaakt door een van deze gevaren.

Artikel 29

Vermoeden van verlies. Terugvinden van bagage

Par. 1. De rechthebbende kan zonder nadere bewijsvoering een stuk bagage als verloren beschouwen, wanneer het niet is afgeleverd of te zijner beschikking gesteld binnen veertien dagen na het overeenkomstig artikel 20, par. 2 gedane verzoek om aflevering.

Par. 2. Indien een als verloren beschouwd stuk bagage binnen een jaar nadat de aflevering is verzocht wordt teruggevonden, moet de spoorweg hiervan aan de rechthebbende bericht zenden, zo diens verblijfplaats bekend is of kan worden opgespoord.

Binnen dertig dagen na ontvangst van deze kennisgeving kan de rechthebbende eisen dat de bagage hem op een aan de reisweg gelegen station wordt afgeleverd tegen betaling van de aan het vervoer verbonden kosten van het station van afzending tot dat waar de aflevering plaats vindt en tegen terugbetaling van de door hem ontvangen schadevergoeding, eventueel onder aftrek van de in die schadevergoeding begrepen kosten en onder voorbehoud van alle rechten op vergoeding wegens vertraging, overeenkomstig artikel 32.

Indien het teruggevonden stuk bagage niet binnen de hierboven bepaalde termijn van dertig dagen is opgevraagd, of wanneer het eerst meer dan een jaar na het verzoek om aflevering wordt teruggevonden, mag de spoorweg daarover beschikken overeenkomstig de wetten en reglementen van de Staat waartoe hij behoort.

Artikel 30

Bedrag van de schadevergoeding bij verlies van bagage

Wanneer krachtens de bepalingen van dit Verdrag voor geheel of gedeeltelijk verlies van bagage aan de spoorweg een schadevergoeding wordt opgelegd, kan worden gevorderd:

a) indien het bedrag der schade wordt bewezen: een som gelijk aan dat bedrag, zonder dat deze evenwel hoger kan zijn dan 40 frank per ontbrekend kilogram bruto;

b) indien het bedrag der schade niet wordt bewezen: een vaste som van 20 frank per ontbrekend kilogram bruto.

Daarenboven worden de vrachtprijs, de douanerechten en andere in verband met het vervoer der verloren bagage gemaakte kosten terugbetaald zonder vergoeding van andere schade.

Artikel 31

Bedrag van de schadevergoeding bij beschadiging van bagage

Bij beschadiging moet de spoorweg het bedrag der ontstane waardevermindering zonder vergoeding van andere schade betalen. De schadevergoeding mag echter niet meer bedragen dan:

- a) indien alle bagage door de beschadiging in waarde is verminderd, het bedrag dat zij zou hebben belopen in geval van geheel verlies;
- b) indien slechts een deel der bagage door de beschadiging in waarde is verminderd, het bedrag dat zij zou hebben belopen in geval van verlies van het in waarde verminderde deel.

Artikel 32

Bedrag van de schadevergoeding wegens vertraging in de aflevering van bagage

Par. 1. Indien bij vertraging in de aflevering de rechthebbende niet bewijst dat daardoor schade is ontstaan, moet de spoorweg een schadevergoeding betalen ten bedrage van 20 centimes voor elk kilogram bruto der te laat afgeleverde bagage en voor elk tijdvak van vierentwintig uur of gedeelte daarvan, te rekenen van het verzoek om aflevering, met een maximum van veertien dagen.

Par. 2. Indien het bewijs wordt geleverd dat uit de vertraging schade is ontstaan, wordt voor die schade een vergoeding betaald, die niet meer kan bedragen dan het viervoud van de in par. 1 bepaalde vaste vergoeding.

Par. 3. De in paragrafen 1 en 2 bedoelde schadevergoedingen mogen niet worden gevoegd bij die welke verschuldigd zouden zijn wegens verlies van de gehele bagage.

Bij gedeeltelijk verlies worden zij, indien daartoe aanleiding bestaat, betaald voor het niet verloren gegane gedeelte.

Bij beschadiging worden zij, indien daartoe aanleiding bestaat, gevoegd bij de in artikel 31 bedoelde schadevergoeding.

Voor alle gevallen geldt, dat de som van de in de paragrafen 1 en 2 en de in de artikelen 30 en 31 bedoelde schadevergoedingen geen aanleiding kan geven tot betaling van een totale schadevergoeding die hoger is dan de schadevergoeding die verschuldigd zou zijn bij verlies van de gehele bagage.

Par. 4. In geval van vertraging in de aflevering van als bagage vervoerde auto's, aanhangwagens en motorrijwielen met zijspan, moet de spoorweg slechts schadevergoeding betalen, indien schade is bewezen; de vrachtprijs vormt het maximum bedrag van de schadevergoeding.

Artikel 33

Bedrag van de schadevergoeding bij opzet of grove schuld van de spoorweg

In alle gevallen waarin de vertraging in de aflevering, het gehele of gedeeltelijke verlies of de beschadiging van de bagage is veroorzaakt door opzet of grove schuld van de spoorweg, moet deze de rechthebbende voor het bewezen nadeel volledig schadeloosstellen. In geval van grove schuld is de aansprakelijkheid evenwel beperkt tot het dubbele der in de artikelen 30, 31 en 32 bedoelde maxima.

Artikel 34

*Rente over het bedrag van de schadevergoeding
Terugbetaling van schadevergoeding*

Par. 1. De rechthebbende kan over het bedrag van de schadevergoeding betaling van rente vorderen. Deze rente, ten bedrage van 5 procent per jaar, is slechts verschuldigd, indien de schadevergoeding meer bedraagt dan tien frank per bagagebiljet; zij loopt van de dag van de in artikel 37 bedoelde vordering buiten rechte of van de dag van de dagvaarding, indien geen vordering is ingediend.

Indien de rechthebbende niet binnen een hem gestelde redelijke termijn de nodige bewijsstukken voor de definitieve regeling van de vordering buiten rechte aan de spoorweg doet toekomen is over de periode tussen het verstrijken van de vastgestelde termijn en het tijdstip van de daadwerkelijke toezending van de stukken geen rente verschuldigd.

Par. 2. Elke ten onrechte ontvangen schadevergoeding moet worden terugbetaald.

Artikel 35

Aansprakelijkheid van de spoorweg voor zijn personeel

De spoorweg is aansprakelijk voor het bij hem in dienst zijnde personeel en voor andere personen van wier diensten hij gebruik maakt bij de uitvoering van het vervoer waarmede hij is belast.

Indien evenwel het spoorwegpersoneel op verzoek van de reizigers diensten bewijst waartoe de spoorweg niet verplicht is wordt dit personeel geacht te handelen voor rekening van de reizigers aan wie het deze diensten bewijst.

Artikel 36

*Instelling van niet op de vervoersovereenkomst
gegronde rechtsvorderingen*

In alle gevallen waarop dit Verdrag betrekking heeft kan elke rechtsvordering tegen de spoorweg ter zake van zijn aansprakelijk-

heid, waarop deze ook moge berusten, slechts worden ingesteld onder voorwaarden en binnen de grenzen bedoeld bij dit Verdrag.

Hetzelfde geldt voor iedere rechtsvordering ingesteld tegen personen voor wie de spoorweg krachtens artikel 35 aansprakelijk is.

HOOFDSTUK II

Vorderingen in en buiten rechte. Rechtspleging en verjaring

Artikel 37

Vorderingen buiten rechte

Par. 1. Op de vervoerovereenkomst betrekking hebbende vorderingen buiten rechte moeten schriftelijk bij de in artikel 39 aangeduide spoorweg aanhangig worden gemaakt.

Par. 2. Tot het indienen van een vordering zijn bevoegd de personen die krachtens artikel 38 een vordering in rechte tegen de spoorweg kunnen instellen.

Par. 3. Plaatsbewijzen, bagagebiljetten en overige bescheiden, die de rechthebbende van belang acht om bij zijn vordering te voegen, moeten in originali of in afschrift worden overgelegd; de afschriften moeten, indien de spoorweg dit verlangt, behoorlijk zijn gewaarmerkt.

Bij de afdoening van de vordering kan de spoorweg teruggave van de plaatsbewijzen of bagagebiljetten vorderen.

Artikel 38

Personen die bevoegd zijn tot het instellen van de vordering in rechte tegen de spoorweg

De vordering in rechte tegen de spoorweg, die uit de vervoerovereenkomst ontstaat, kan slechts worden ingesteld door degene die het plaatsbewijs, dan wel het bagagebiljet, overlegt of die bij gebreke daarvan zijn recht bewijst.

Artikel 39

Spoorwegen tegen welke een vordering in rechte kan worden ingesteld

Par. 1. Een vordering in rechte tot terugbetaling van een krachtens de vervoerovereenkomst betaald bedrag kan worden ingesteld tegen de spoorweg die dit bedrag heeft geïnd of tegen de spoorweg ten bate waarvan het bedrag is geïnd.

Par. 2. Andere uit de vervoerovereenkomst voortvloeiende vorderingen in rechte kunnen uitsluitend worden ingesteld tegen de spoorweg van vertrek, de spoorweg van bestemming of de spoorweg waar het feit op grond waarvan de vordering wordt ingesteld zich heeft voorgedaan.

De spoorweg van bestemming kan evenwel in rechte worden aangesproken, ook al heeft hij de bagage niet ontvangen.

Par. 3. Indien de eiser de keuze tussen verschillende spoorwegen heeft, vervalt zijn recht van keuze, zodra hij tegen een hunner een vordering heeft ingesteld.

Par. 4. De vordering in rechte kan tegen een andere dan de in de paragrafen 1 en 2 aangeduide spoorwegen worden ingesteld, wanneer zulks geschiedt in reconventie of bij wijze van exceptie in het geding over de vordering ten principale, die op dezelfde vervoerovereenkomst is gegrond.

Artikel 40

Rechtsbevoegdheid

De op dit Verdrag gegronde vorderingen in rechte kunnen slechts worden ingesteld bij de bevoegde rechter van de Staat waartoe de gedaagde spoorweg behoort, tenzij in internationale overeenkomsten of in concessies anders is bepaald.

Wanneer een onderneming in verschillende Staten zelfstandige spoorwegnetten exploiteert, wordt elk dezer netten voor de toepassing van dit artikel als een afzonderlijke spoorweg beschouwd.

Artikel 41

Vaststelling van gedeeltelijk verlies of beschadiging van bagage

Par. 1. Wanneer een gedeeltelijk verlies of een beschadiging door de spoorweg wordt ontdekt of vermoed, of het bestaan ervan door de rechthebbende wordt beweerd, moet de spoorweg onverwijld en zo mogelijk in tegenwoordigheid van de rechthebbende een proces-verbaal opmaken, waarin afhankelijk van de aard van de schade, zijn vermeld de toestand en het gewicht van de bagage en voor zover mogelijk de omvang van de schade, de oorzaak en het tijdstip waarop zij is ontstaan.

Een afschrift van dit proces-verbaal wordt aan de rechthebbende kosteloos ter hand gesteld.

Par. 2. Wanneer de rechthebbende zich met de inhoud van het proces-verbaal niet kan verenigen, kan hij verlangen dat de toestand en het gewicht van de bagage, alsmede de oorzaken en het bedrag van de schade, gerechtelijk worden vastgesteld; de procedure is

onderworpen aan de wetten en reglementen van de Staat waar de gerechtelijke vaststelling plaats vindt.

Par. 3. In geval van verlies van stukken bagage is de rechthebbende verplicht een zo nauwkeurig mogelijke beschrijving der verloren stukken te geven, ten einde opsporing door de spoorweg te vergemakkelijken.

Artikel 42

Vervallen van rechtsvorderingen tegen de spoorweg voortvloeiende uit de vervoerovereenkomst inzake bagage

Par. 1. Door de in ontvangstneming van de bagage door de rechthebbende vervalt elke uit de vervoerovereenkomst voortvloeiende rechtsvordering tegen de spoorweg wegens vertraging bij de aflevering, gedeeltelijk verlies of beschadiging.

Par. 2. De rechtsvordering vervalt evenwel niet:

a) indien de rechthebbende het bewijs levert dat de schade is veroorzaakt door opzet of grove schuld van de spoorweg;

b) bij een vordering buiten rechte wegens vertraging wanneer deze wordt ingediend bij een der in artikel 39, par. 2, aangeduide spoorwegen binnen een termijn van eenentwintig dagen, de dag van ontvangst van de bagage door de rechthebbende daaronder niet begrepen;

c) bij een vordering buiten rechte wegens gedeeltelijk verlies of beschadiging:

1°. indien het verlies of de beschadiging vóór de inontvangstneming van de bagage door de rechthebbende is vastgesteld overeenkomstig artikel 41;

2°. indien de vaststelling die overeenkomstig artikel 41 had moeten plaats vinden slechts door de schuld van de spoorweg achterwege is gebleven;

d) bij een vordering buiten rechte wegens uiterlijk niet waarneembare schade, waarvan het bestaan door de rechthebbende is vastgesteld na de inontvangstneming van de bagage onder de dubbele voorwaarde:

1°. dat het verzoek tot vaststelling overeenkomstig artikel 41 door de rechthebbende wordt gedaan onmiddellijk na de ontdekking van de schade en uiterlijk binnen drie dagen na de inontvangstneming van de bagage; wanneer deze termijn zou verstrijken op een zondag of op een wettelijk erkende feestdag, loopt deze termijn op de eerste daaropvolgende werkdag af;

2°. dat de rechthebbende bewijst dat de schade is ontstaan tussen de aanvaarding voor vervoer en de aflevering.

Artikel 43

Verjaring van de rechtsvorderingen

Par. 1. De uit de vervoerovereenkomst voortvloeiende rechtsvorderingen verjaren na verloop van één jaar.

De verjaringstermijn bedraagt evenwel twee jaren, indien het betreft:

a) een rechtsvordering wegens een door opzet veroorzaakte schade;

b) een rechtsvordering wegens een geval van bedrog.

Par. 2. De verjaring begint te lopen:

a) voor rechtsvorderingen tot schadevergoeding wegens vertraging in de aflevering, gedeeltelijk verlies of beschadiging, te rekenen van de dag waarop de aflevering heeft plaats gehad;

b) voor rechtsvorderingen tot schadevergoeding wegens geheel verlies: te rekenen van de veertiende dag na het verstrijken van de in artikel 20, par. 2 bedoelde termijn;

c) voor rechtsvorderingen tot betaling of terugbetaling van vracht, bijkomende kosten of boeten, of voor rechtsvorderingen tot verbetering van een onjuiste toepassing van een tarief, of van een rekenfout: te rekenen van de dag van betaling of, wanneer geen betaling heeft plaats gehad, van de dag waarop de betaling had moeten plaats vinden;

d) voor rechtsvorderingen tot betaling van door de douane of andere overheidsinstanties nagevorderde rechten: te rekenen van de dag waarop de douane of die andere overheidsinstanties de navordering hebben ingesteld;

e) voor alle overige vorderingen betreffende het reizigersvervoer: te rekenen van de dag waarop de geldigheidsduur van het plaatsbewijs is verstreken.

De als begin van de verjaringstermijn aangegeven dag is nimmer in deze termijn begrepen.

Par. 3. Wanneer een vordering buiten rechte overeenkomstig artikel 37 bij de spoorweg wordt ingediend, wordt de verjaring geschorst tot de dag waarop de spoorweg de vordering schriftelijk afwijst en de daarbij gevoegde stukken terugzendt. Wanneer de vordering gedeeltelijk wordt ingewilligd, begint de verjaring slechts opnieuw te lopen voor het gedeelte van de vordering dat betwist blijft. De bewijslast inzake ontvangst van de vordering of van het antwoord en van de teruggave van de stukken rust op de partij die zich op dit feit beroept.

Latere vorderingen buiten rechte die op dezelfde zaak betrekking hebben, schorsen de verjaring niet.

Par. 4. Een rechtsvordering die is verjaard, kan niet meer worden ingesteld, zelfs niet in reconventie of bij wijze van exceptie.

Par. 5. Behoudens de voorafgaande bepalingen gelden voor de schorsing en de stuiting der verjaring de wetten en reglementen van de Staat waar de rechtsvordering wordt ingesteld.

HOOFDSTUK III

Afrekening. Verhaal tussen de spoorwegen onderling

Artikel 44

Afrekening tussen spoorwegen

Elke spoorweg is verplicht aan de betrokken spoorwegen het hun toekomende aandeel in een vrachtprijs die hij heeft geïnd of had moeten innen, uit te betalen.

Artikel 45

Verhaal in geval van schadevergoeding wegens verlies of beschadiging

Par. 1. De spoorweg die krachtens de bepalingen van dit Verdrag een schadevergoeding voor geheel of gedeeltelijk verlies of voor beschadiging van bagage heeft betaald, heeft recht van verhaal op de spoorwegen die aan het vervoer hebben deelgenomen overeenkomstig de volgende bepalingen:

a) de spoorweg, door toedoen waarvan de schade is veroorzaakt, is daarvoor alleen aansprakelijk;

b) wanneer de schade is veroorzaakt door toedoen van verschillende spoorwegen, is elke spoorweg aansprakelijk voor de schade die hij veroorzaakt heeft. Indien deze verdeling in de gegeven omstandigheden niet mogelijk is, wordt de schadevergoeding omgeslagen volgens de onder c) vermelde regels;

c) indien niet kan worden bewezen dat de schade door toedoen van een of meer spoorwegen is veroorzaakt, wordt de verschuldigde schadevergoeding omgeslagen over de spoorwegen die aan het vervoer hebben deelgenomen, met uitzondering van die welke bewijzen dat de schade niet op hun lijnen is veroorzaakt. De omslag geschiedt naar evenredigheid van het aantal tariefkilometers.

Par. 2. Wanneer een van de spoorwegen niet in staat is te betalen, wordt het te zijnen laste komende en niet door hem betaalde aandeel omgeslagen over alle overige spoorwegen die aan het vervoer hebben deelgenomen, naar evenredigheid van het aantal tariefkilometers.

Artikel 46

Verhaal in geval van schadevergoeding wegens vertraging in de aflevering

De voorschriften van artikel 45 zijn van toepassing op voor vertraging betaalde schadevergoeding. Indien de vertraging is veroorzaakt door onregelmatigheden die bij verschillende spoorwegen zijn vastgesteld, wordt de schadevergoeding tussen deze spoorwegen omgeslagen naar evenredigheid van de duur der vertraging op hun onderscheiden netten.

Artikel 47

Rechtspleging bij verhaal

Par. 1. De spoorweg tegen welke een in de artikelen 45 en 46 bedoeld verhaal wordt uitgeoefend, is nimmer bevoegd de gegrondheid te betwisten van de betaling gedaan door de spoorweg die het verhaal uitoefent, wanneer de schadevergoeding gerechtelijk is vastgesteld, nadat de dagvaarding hem behoorlijk was betekend en hij in de gelegenheid was gesteld in het geding tussenbeide te komen. De rechter, bij wie de vordering ten principale aanhangig gemaakt is, stelt naar gelang van de feitelijke omstandigheden de voor de betekening en de tussenkomst toegestane termijnen vast.

Par. 2. De spoorweg die verhaal wil uitoefenen moet zijn vordering tegen de belanghebbende spoorwegen met welke hij geen schikking heeft getroffen tegelijkertijd instellen op straffe van verlies van zijn verhaalsrecht tegen de niet gedagvaarde spoorwegen.

Par. 3. De rechter beslist bij een en hetzelfde vonnis over alle vorderingen tot verhaal die bij hem aanhangig zijn gemaakt.

Par. 4. De spoorwegen tegen welke een vordering is ingesteld, kunnen geen verder verhaal uitoefenen.

Par. 5. Het is niet geoorloofd in het geding over de hoofdvordering tot schadevergoeding vorderingen tot verhaal in te stellen.

Artikel 48

Bevoegdheid tot kennisneming van vorderingen tot verhaal

Par. 1. De rechter ter plaatse waar de spoorweg tegen welke het verhaal wordt uitgeoefend is gevestigd, is uitsluitend bevoegd tot kennisneming van alle vorderingen tot verhaal.

Par. 2. Wanneer de vordering tegen verschillende spoorwegen moet worden ingesteld, heeft de eisende spoorweg het recht een keuze te doen uit de rechters die ingevolge par. 1 bevoegd zijn.

Artikel 49

Overeenkomsten ter zake van het verhaal

De spoorwegen kunnen bij overeenkomst afwijken van de in Hoofdstuk III genoemde bepalingen omtrent wederkerig verhaal.

TITEL IV

Bepalingen van verschillende aard

Artikel 50

Toepassing van het nationale recht

Bij gebreke van voorschriften in dit Verdrag, in de bijkomende bepalingen en in de internationale tarieven zijn de in elke Staat op het vervoer betrekking hebbende bepalingen van de nationale wetten en reglementen van toepassing.

Artikel 51

Algemene regelen van rechtspleging

Voor alle geschillen waartoe een aan dit Verdrag onderworpen vervoer aanleiding geeft, moet de bij de bevoegde rechter geldende procedure worden gevolgd, onder voorbehoud van de in dit Verdrag opgenomen andersluidende bepalingen.

Artikel 52

Tenuitvoerlegging van vonnissen Beslaglegging en zekerheidsstelling

Par. 1. Wanneer de vonnissen die krachtens de bepalingen van dit Verdrag op tegenspraak of bij verstek zijn gewezen door de bevoegde rechter, volgens de door die rechter toegepaste wetten uitvoerbaar zijn geworden, worden zij uitvoerbaar in elke andere bij het Verdrag partij zijnde Staat, zodra de in de desbetreffende Staat voorgeschreven formaliteiten zijn vervuld. Herziening van de inhoud der beslissing is niet geoorloofd.

Deze bepaling is niet van toepassing op vonnissen die slechts voorlopig uitvoerbaar zijn en evenmin op de veroordelingen tot schadevergoeding die boven de kosten van het geding worden uitgesproken tegen een eiser wegens het afwijzen van zijn vordering.

Par. 2. Op de uit een internationaal vervoer voortvloeiende schuldvorderingen van een spoorweg op een niet tot dezelfde Staat behorende spoorweg kan geen beslag worden gelegd dan krachtens een gerechtelijk vonnis in de Staat waartoe de spoorweg die schuldeiser is behoort.

Par. 3. Op rollend materieel van de spoorweg, alsmede op voorwerpen van allerlei aard, die voor het vervoer worden gebruikt en aan de spoorweg toebehoren, zoals laadkisten, ladingsbenodigdheden, dekkleden, enz., kan op het grondgebied van een andere Staat dan die waartoe de spoorweg die hiervan de eigenaar is, behoort, slechts beslag worden gelegd krachtens een gerechtelijk vonnis in laatstgenoemde Staat. Op wagens in particuliere eigendom, alsmede op voorwerpen van allerlei aard, die voor het vervoer worden gebruikt, zich in dat materieel bevinden en aan de eigenaar van de wagen toebehoren, kan op het grondgebied van een andere Staat, dan die waar de eigenaar is gevestigd, slechts beslag worden gelegd krachtens een gerechtelijk vonnis in laatstgenoemde Staat.

Par. 4. Bij vorderingen in rechte die voortvloeien uit de internationale vervoerovereenkomst kan geen zekerheidsstelling voor de kosten van het geding worden gevorderd.

Artikel 53

Munteenheid. Herleidings- of aannemingskoersen van buitenlands geld

Par. 1. Onder franken, waarin de in dit Verdrag en zijn bijlagen genoemde bedragen zijn uitgedrukt, moeten worden verstaan goudfranken met een gewicht van 10/31 gram en een gehalte van 0,900.

Par. 2. De spoorweg is verplicht de koersen bekend te maken, tegen welke hij de in buitenlandse munteenheden uitgedrukte bedragen herleidt in de munteenheid van het land waar betaling plaatsvindt (herleidingskoers).

Par. 3. De spoorweg is eveneens verplicht de koersen bekend te maken, tegen welke hij buitenlands geld in betaling aanneemt (aannemingskoers).

Artikel 54

Centraal Bureau voor het internationale vervoer per spoorweg

Par. 1. Om de uitvoering van dit Verdrag te vergemakkelijken en te verzekeren, wordt een Centraal Bureau voor het internationale vervoer per spoorweg ingesteld, dat belast is met:

a) het in ontvangst nemen van mededelingen van elk der Verdragssluitende Staten en van elk der belanghebbende spoorwegen en het kennisgeven van deze mededelingen aan de overige Staten en spoorwegen;

b) het verzamelen, bewerken en openbaar maken van gegevens van allerlei aard, die voor het internationale vervoer van belang zijn;

c) het vereenvoudigen van de uit het internationale verkeer voortvloeiende financiële betrekkingen tussen de verschillende spoorwegen en het vergemakkelijken van het innen van achterstallige schuldvorderingen, alsmede het verstevigen van de betrekkingen tussen de spoorwegen onderling op dit gebied;

d) het ondernemen, op verzoek van een der Verdragsluitende Staten of van een der vervoerondernemingen waarvan de lijnen zijn opgenomen in de lijst bedoeld in artikel 55, van pogingen hetzij door het verlenen van goede diensten of bemiddeling, hetzij op elke andere wijze, een minnelijke schikking tot stand te brengen ten einde geschillen tussen de genoemde Staten of vervoerondernemingen over de uitlegging of toepassing van dit Verdrag te regelen;

e) het geven, op verzoek van belanghebbende partijen, zoals Staten, vervoerondernemingen of gebruikers, van advies over geschillen omtrent de uitlegging of toepassing van dit Verdrag;

f) het verlenen van medewerking aan het regelen van geschillen over de uitlegging of toepassing van dit Verdrag door middel van arbitrage;

g) het instellen van een voorbereidend onderzoek omtrent voorstellen tot wijziging van dit Verdrag en het doen van voorstellen tot bijeenroeping van de in artikel 64 bedoelde conferenties, wanneer daartoe aanleiding bestaat.

Par. 2. In een bijzonder reglement (zie Bijlage I van dit Verdrag) worden de zetel, de samenstelling en de organisatie van dit Bureau, alsmede de middelen tot vervulling van zijn taak vastgesteld. Het bevat tevens bepalingen omtrent werkwijze en toezicht.

Artikel 55

Lijst van de aan het Verdrag onderworpen lijnen

Par. 1. Het in artikel 54 genoemde Centrale Bureau is belast met de samenstelling, het bijhouden en de bekendmaking van de lijst der aan dit Verdrag onderworpen lijnen. Te dien einde neemt het de kennisgevingen in ontvangst, die door de Verdragsluitende Staten worden gedaan met betrekking tot het opnemen in, of afvoeren van, deze lijst van lijnen van een spoorweg of van een der in artikel 2 genoemde ondernemingen.

Par. 2. Een nieuwe lijn kan voor het internationale verkeer eerst worden opgesteld een maand na de dagtekening van het schrijven van het Centraal Bureau, waarmede het opnemen van deze lijn ter kennis van de overige Staten is gebracht.

Par. 3. Het Centraal Bureau gaat tot afvoering van een lijn over, zodra de Verdragsluitende Staat op wiens verzoek deze lijn in de

lijst is opgenomen, te zijner kennis heeft gebracht dat zij van de lijst moet worden afgevoerd.

Par. 4. De ontvangst van de mededeling gedaan door het Centraal Bureau geeft elke spoorweg onmiddellijk het recht met de afgevoerde lijn alle verbindingen op het gebied van het internationale vervoer te verbreken, behalve wat betreft de onderweg zijnde zendingen, waarvan het vervoer moet worden voltooid.

Artikel 56

Bijkomende bepalingen

De bijkomende bepalingen die bepaalde Verdragsluitende Staten of bepaalde deelnemende spoorwegen voor de uitvoering van dit Verdrag openbaar maken, worden door hen aan het Centraal Bureau medegedeeld.

Deze bijkomende bepalingen kunnen ten aanzien van de daaraan deelnemende spoorwegen in werking treden op de door de wetten en reglementen van elke Staat voorgeschreven wijze; zij mogen evenwel geen inbreuk maken op het Verdrag.

Hun inwerkingtreding wordt ter kennis van het Centraal Bureau gebracht.

Artikel 57

Regeling van geschillen door middel van arbitrage

Par. 1. Voorzover zij niet door de partijen zelf kunnen worden geregeld, kunnen geschillen omtrent de uitlegging of toepassing van dit Verdrag, dat als nationale wet of als verdragsrecht rechtskracht heeft, en van de door bepaalde Verdragsluitende Staten uitgevaardigde bijkomende bepalingen, op verzoek van partijen worden voorgelegd aan scheidsgerechten waarvan de samenstelling en de procedure het onderwerp vormen van Bijlage III van dit Verdrag.

Par. 2. Bij geschillen tussen Staten binden evenwel de bepalingen van Bijlage III de partijen niet en kunnen deze vrijelijk de samenstelling van het scheidsgerecht en de scheidsrechterlijke procedure regelen.

Par. 3. Op verzoek van de partijen kunnen bij een scheidsgerecht aanhangig worden gemaakt:

a) onverminderd de regeling van geschillen uit hoofde van andere wettelijke bepalingen:

1°. geschillen tussen Verdragsluitende Staten,

2°. geschillen tussen Verdragsluitende Staten enerzijds, en niet bij het Verdrag partij zijnde Staten anderzijds,

3°. geschillen tussen niet bij het Verdrag partij zijnde Staten, mits in de laatste twee gevallen het Verdrag als nationale wet of als verdragsrecht toepasselijk is;

- b) geschillen tussen vervoerondernemingen;
- c) geschillen tussen vervoerondernemingen en gebruikers;
- d) geschillen tussen gebruikers.

Par. 4. Het openen van de scheidsrechterlijke procedure heeft wat betreft de schorsing en de stuiting van de verjaring van de betwiste vordering hetzelfde gevolg als de instelling van de vordering bij de gewone rechter.

Par. 5. De uitspraken van de scheidsgerechten tegen de vervoerondernemingen of de gebruikers kunnen in elk van de Verdragsluitende Staten ten uitvoer worden gelegd, zodra in de Staat waar de tenuitvoerlegging moet geschieden de voorgeschreven formaliteiten zijn vervuld.

TITEL V

Uitzonderingsbepalingen

Artikel 58

Aansprakelijkheid bij spoor/zeeverkeer

Par. 1. In het spoor/zeevervoer over de in artikel 2, par. 1, bedoelde lijnen kan elke Staat, indien deze Staat de vermelding ervan verzoekt op de lijst der aan het Verdrag onderworpen lijnen, alle der hieronder genoemde gronden tot ontheffing der aansprakelijkheid toevoegen aan die welke in artikel 27 zijn genoemd.

De vervoerder kan zich slechts op deze gronden beroepen, indien hij bewijst dat de vertraging bij de aflevering, het verlies of de beschadiging is ontstaan op het zeetraject vanaf de lading van de bagage aan boord van het schip tot de lossing uit het schip.

Deze gronden tot ontheffing der aansprakelijkheid zijn de volgende:

a) handelingen, onachtzaamheid of nalatigheid van de kapitein, een lid van de bemanning, de loods of de ondergeschikten van de vervoerder, gepleegd bij de navigatie of het beheer van het schip;

b) onzeewaardigheid van het schip, mits de vervoerder bewijst dat deze onzeewaardigheid niet is te wijten aan een gebrek aan redelijke zorg zijnerzijds om het schip zeewaardig te maken, het behoorlijk uit te rusten, te bemannen en te bevoorraden of om alle delen van het schip waarin de bagage wordt geladen, geschikt te maken en in goede staat te brengen, opdat zij kunnen dienen tot het ontvangen, het vervoeren en het bewaren van de bagage;

c) brand, mits de vervoerder bewijst, dat deze niet is veroorzaakt door toedoen of schuld van hemzelf, de kapitein, een lid van de bemanning, de loods of zijn ondergeschikten;

d) gevaren of onheilen van de zee of andere bevaarbare wateren;

e) redding of poging tot redding ter zee van mensenlevens of goederen.

Door de hiervoor genoemde gronden tot ontheffing der aansprakelijkheid worden de algemene verplichtingen van de vervoerder geenszins opgeheven of verminderd, met name niet zijn verplichting er op redelijke wijze voor te zorgen, dat het schip zeewaardig is, het behoorlijk uit te rusten, te bemannen en te bevoorraden of om alle delen van het schip, waarin de bagage wordt geladen, geschikt te maken en in goede staat te brengen, opdat zij kunnen dienen tot het ontvangen, het vervoeren en het bewaren van de bagage.

Wanneer de vervoerder zich beroept op de hiervoor genoemde gronden tot ontheffing der aansprakelijkheid, blijft hij niettemin aansprakelijk, indien de rechthebbende bewijst dat de vertraging in de aflevering, het verlies of de beschadiging is te wijten aan een ander verzuim van de vervoerder, de kapitein, een lid van de bemanning, de loods of zijn ondergeschikten, dan bedoeld onder letter a).

Par. 2. Wanneer hetzelfde zeetraject door verschillende ondernemingen, ingeschreven op de in artikel 1 genoemde lijst, wordt bediend, moet het stelsel der op dit traject geldende aansprakelijkheid voor al deze ondernemingen gelijk zijn. Bovendien moet, wanneer deze ondernemingen op verzoek van verschillende Staten op de lijst zijn ingeschreven, omtrent de toepassing van dit stelsel vooraf een overeenkomst tussen deze Staten worden getroffen.

Par. 3. De overeenkomstig dit artikel getroffen maatregelen moeten ter kennis van het Centraal Bureau worden gebracht. Zij treden niet eerder in werking dan na afloop van een termijn van 30 dagen na de dagtekening van het schrijven waarmede het Centraal Bureau deze maatregelen ter kennis van de overige Staten heeft gebracht.

De genoemde maatregelen zijn niet van invloed op bagage die onderweg is.

Artikel 59

Aansprakelijkheid bij kernongevallen

De spoorweg is ontheven van de aansprakelijkheid die krachtens dit Verdrag op hem rust wanneer de schade is veroorzaakt door een kernongeval, en de exploitant van een kerninstallatie of een andere persoon die voor hem in de plaats treedt aansprakelijk voor die schade is krachtens bijzondere voorschriften welke van kracht zijn in een Verdragsluitende Staat en die de aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie regelen.

TITEL VI

Slotbepalingen

Artikel 60

Ondertekening

Dit Verdrag, waarvan de Bijlagen een integrerend deel vormen, blijft tot 30 april 1970 opengesteld voor ondertekening door de Staten die reeds partij bij het vorige Verdrag waren en door de Staten die zijn uitgenodigd zich te doen vertegenwoordigen op de Gewone Herzieningsconferentie.

Artikel 61

Bekrachtiging. Inwerkingtreding

Dit Verdrag zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen zo spoedig mogelijk bij de Zwitserse Regering worden nedergelegd.

Wanneer dit Verdrag door vijftien Staten is bekrachtigd, dan wel uiterlijk een jaar na ondertekening, zal de Zwitserse Regering zich in verbinding stellen met de belanghebbende Regeringen, teneinde met hen de mogelijkheid te onderzoeken het Verdrag in werking te doen treden.

Artikel 62

Toetreding tot het Verdrag

Par. 1. Elke Staat die dit Verdrag niet heeft ondertekend en tot toetreding wenst over te gaan, richt zijn aanvraag tot de Zwitserse Regering, die hiervan aan alle Verdragsluitende Staten mededeling doet, onder overlegging van een uiteenzetting van het Centraal Bureau over de positie op het gebied van het internationale vervoer van de spoorwegen van de Staat die de aanvraag heeft ingediend.

Par. 2. Tenzij binnen zes maanden na de datum waarop deze mededeling is verzonden, ten minste twee Staten hun bezwaren ter kennis van de Zwitserse Regering hebben gebracht, wordt de aanvraag van rechtswege ingewilligd; de Zwitserse Regering geeft hiervan kennis aan de Staat die de aanvraag heeft ingediend, en aan alle Verdragsluitende Staten.

In het tegenovergestelde geval brengt de Zwitserse Regering ter kennis van alle Verdragsluitende Staten en van de Staat die de aanvraag heeft ingediend dat het onderzoek van de aanvraag is aangehouden.

Par. 3. Elke toelating treedt in werking een maand na de datum waarop de Zwitserse Regering de kennisgeving heeft verzonden, of indien bij afloop van deze termijn het Verdrag nog niet in werking is getreden, op de datum waarop zulks het geval is.

Artikel 63

Duur van de verbintenis van de Verdragsluitende Staten

Par. 1. De duur van dit Verdrag is onbeperkt. Elke Verdragsluitende Staat kan zich evenwel terugtrekken onder de volgende voorwaarden:

Het Verdrag heeft voor elke Verdragsluitende Staat rechtskracht tot de 31e december van het vijfde jaar volgende op zijn inwerkingtreding. Elke Staat die zich na afloop van dit tijdvak wil terugtrekken, moet zijn voornemen ten minste een jaar van te voren ter kennis brengen van de Zwitserse Regering, die hiervan mededeling doet aan alle Verdragsluitende Staten.

Bij gebreke van kennisgeving binnen de genoemde termijn, wordt de verbintenis van rechtswege verlengd met een tijdvak van drie jaren, en zo vervolgens telkens voor drie jaren, wanneer niet ten minste een jaar vóór de 31e december van het laatste jaar der driejarige tijdvakken opzegging heeft plaats gehad.

Par. 2. De Staten die in de loop van het vijfjarige tijdvak of van een der driejarige tijdvakken tot het Verdrag zijn toegelaten, zijn gebonden tot het einde van dit tijdvak en vervolgens tot het einde van elk der volgende tijdvakken, voor zover zij niet ten minste een jaar vóór afloop van een dier tijdvakken hun verbintenis hebben opgezegd.

Artikel 64

Herziening van het Verdrag

Par. 1. Uiterlijk vijf jaren na de inwerkingtreding van dit Verdrag komen de afgevaardigden van de Verdragsluitende Staten op uitnodiging van de Zwitserse Regering bijeen voor de herziening van dit Verdrag.

Indien een daartoe strekkend verzoek door ten minste een derde van het aantal Verdragsluitende Staten wordt gedaan, wordt vóór dat tijdstip een conferentie bijeengeroepen.

Met goedvinden van de meerderheid van de Verdragsluitende Staten nodigt de Zwitserse Regering eveneens niet partij zijnde Staten uit.

Met goedvinden van de meerderheid van de Verdragsluitende Staten nodigt het Centraal Bureau tot bijwoning van de conferentie vertegenwoordigers uit van:

- a) internationale gouvernementele organisaties die op het gebied van het vervoer bevoegd zijn;
- b) internationale niet-gouvernementele organisaties die op het gebied van het vervoer werkzaam zijn.

De deelneming aan de beraadslagingen door de niet bij het Verdrag partij zijnde Staten, alsmede door de in de vierde alinea genoemde internationale organisaties wordt voor elke conferentie in het reglement der beraadslagingen geregeld.

Met goedvinden van de meerderheid van de Regeringen der Verdragssluitende Staten kan het Centraal Bureau vóór de gewone en buitengewone herzieningsconferenties commissies bijeenroepen voor voorafgaand onderzoek van de wijzigingsvoorstellen. De bepalingen van Bijlage II zijn op overeenkomstige wijze op deze commissies van toepassing.

Par. 2. Door de inwerkingtreding van het uit een herzieningsconferentie voortvloeiende nieuwe verdrag verliest het voorafgaande verdrag en de bijlagen daarvan zijn rechtskracht, zelfs ten opzichte van de Verdragssluitende Staten die het nieuwe verdrag niet bekrachtigen.

Par. 3. In het tijdvak tussen de herzieningsconferenties kunnen de artikelen 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 29, 34, 37, 38, 39, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 53, 56 en Bijlage III door een herzieningscommissie worden gewijzigd. De organisatie en de werkwijze van deze commissie vormen het onderwerp van Bijlage II van dit Verdrag.

De beslissingen van de Herzieningscommissie worden door bemiddeling van het Centraal Bureau onverwijld ter kennis van de Regeringen van de Verdragssluitende Staten gebracht. Zij worden als aangenomen beschouwd, tenzij binnen vier maanden na de dag der kennisgeving ten minste vijf Regeringen hiertegen bezwaren hebben ingebracht en treden in werking op de eerste dag van de achtste maand volgende op die waarin het Centraal Bureau hun aanneming ter kennis van de Regeringen van de Verdragssluitende Staten heeft gebracht. Deze datum wordt door het Centraal Bureau in de kennisgeving van de aanneming van de beslissingen vermeld.

Artikel 65

Teksten van het Verdrag. Officiële vertalingen

Dit Verdrag is naar gevestigd diplomatiek gebruik in de Franse taal gesloten en ondertekend.

Bij de Franse tekst zijn een Duitse, een Engelse, een Italiaanse en een Arabische tekst gevoegd, die als officiële vertalingen gelden.

Bij gebreke van overeenstemming is de Franse tekst beslissend.

TEN BLIJKE WAARVAN de hierna genoemde gevolmachtigden, voorzien van volmachten welke in goede en behoorlijke vorm werden bevonden, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te Bern, de zevende februari negentienhonderd zeventig in een enkel exemplaar, dat in het archief van de Zwitserse Bondsstaat zal worden nedergelegd en waarvan een authentiek afschrift aan elk der Partijen zal worden gezonden.

(Voor de ondertekeningen zie blz. 32 e.v. van Tractatenblad 1970, 173.)

BIJLAGE I
(Artikel 54)

**Reglement betreffende het Centraal Bureau voor het
Internationale Vervoer per Spoorweg (OCTI)**

Artikel 1

Par. 1. Het Centraal Bureau voor het Internationale Vervoer per Spoorweg (OCTI) heeft zijn zetel te Bern en staat onder auspiciën van de Zwitserse Regering.

Het toezicht op zijn administratieve en financiële werkzaamheden wordt uitgeoefend in het kader van de bepalingen van artikel 54 van het Verdrag en berust bij een Commissie van Beheer.

Te dien einde is de Commissie van Beheer belast:

a) toe te zien op de juiste toepassing door het Centraal Bureau van de verdragen, alsmede van de overige uit de herzieningsconferenties voortvloeiende teksten en, indien daartoe aanleiding bestaat, aanbevelingen te doen voor het nemen van maatregelen die de toepassing van deze verdragen en teksten kunnen vergemakkelijken;

b) met redenen omklede adviezen te geven over vragen die van belang kunnen zijn voor de werkzaamheden van het Centraal Bureau en die dit Bureau worden voorgelegd door een Verdragsluitende Staat of door de directeur van het Bureau.

Par. 2. a) De Commissie van Beheer houdt haar bijeenkomsten te Bern. Zij bestaat uit elf leden, die uit de Verdragsluitende Staten worden gekozen.

b) De Zwitserse Bondsstaat heeft een permanente zetel in de Commissie en voorziet in het voorzitterschap. De overige leden worden benoemd voor vijf jaren. Voor iedere periode van vijf jaren stelt een diplomatieke conferentie, op voorstel van de zittende Commissie van Beheer, de samenstelling van de Commissie van Beheer vast, daarbij rekening houdende met een billijke geografische verdeling.

c) Indien onder de leden een zetel vrijkomt, wijst de Commissie van Beheer zelve een andere Verdragsluitende Staat aan om de opengevallen zetel te bezetten.

d) Elk lid dat van de Commissie van Beheer deel uitmaakt, wijst als zijn vertegenwoordiger in de Commissie een persoon aan, die op grond van zijn ervaring in internationale vervoervraagstukken hiervoor in aanmerking komt.

e) De Commissie van Beheer stelt haar huishoudelijk reglement vast.

Zij houdt tenminste éénmaal per jaar een gewone bijeenkomst; zij houdt bovendien buitengewone bijeenkomsten, wanneer ten minste drie van haar leden daarom verzoeken.

Het Centraal Bureau verzorgt het secretariaat van de Commissie van Beheer.

De processen-verbaal van de zittingen van de Commissie van Beheer worden aan alle Verdragsluitende Staten gezonden.

f) De werkzaamheden als vertegenwoordiger van een Staat welke lid van de Commissie is, worden niet vergoed en de daaruit voortvloeiende reis- en verblijfkosten komen ten laste van de desbetreffende Staat.

Par. 3. a) De Commissie van Beheer stelt het reglement vast betreffende de organisatie, de werkwijze en de rechtspositie van het personeel van het Centraal Bureau.

b) De Commissie van Beheer benoemt de directeur-generaal, de plaatsvervangend directeur-generaal, de adviseurs en de adjunct-adviseurs van het Centraal Bureau; voor de benoeming van de directeur-generaal en van de plaatsvervangend directeur-generaal legt de Zwitserse Regering aan de Commissie voorstellen voor. Bij deze benoemingen houdt de Commissie van Beheer met name rekening met de bekwaamheid van de kandidaten en met een billijke geografische verdeling.

c) De Commissie van Beheer keurt de jaarlijkse begroting van het Centraal Bureau goed, alsmede het jaarverslag, en houdt daarbij rekening met de beperkingen van het hiernavolgende artikel 2.

De controle op de rekening en verantwoording van het Centraal Bureau, die in het kader van de begroting uitsluitend betrekking heeft op de overeenstemming tussen de boekhouding en de daarbij behorende bescheiden, wordt uitgeoefend door de Zwitserse Regering. Deze legt de rekening en verantwoording, vergezeld van een rapport, over aan de Commissie van Beheer.

De Commissie van Beheer brengt, tezamen met het jaarverslag en de jaarlijkse rekening en verantwoording van het Centraal Bureau, haar beslissingen, besluiten en aanbevelingen ter kennis van de Verdragsluitende Staten.

d) De Commissie van Beheer dient, ten minste twee maanden voor de opening, bij elke diplomatieke conferentie die belast is met de vaststelling van haar samenstelling, een verslag in over het geheel van haar werkzaamheden sedert de voorafgaande conferentie.

Artikel 2

Par. 1. De kosten van het Centraal Bureau worden door de Verdragsluitende Staten gedragen naar evenredigheid van de lengte der spoorlijnen of trajecten waarop het Verdrag van toepassing is. De bijdrage voor scheepvaartlijnen in de uitgaven wordt evenwel bepaald naar evenredigheid van de halve lengte hunner trajecten. De bijdrage van elke Staat mag een vastgesteld bedrag per kilometer niet

overschrijden. Op voorstel van de fungerende Commissie van Beheer wordt dit bedrag voor elk tijdvak van vijf jaar vastgesteld door de diplomatieke conferentie die volgens de bepalingen in artikel 1, par. 2 b) van dit Reglement belast is met de vaststelling van de samenstelling van de Commissie van Beheer voor ditzelfde tijdvak. Bij wijze van uitzondering kan deze bijdrage, na overeenstemming tussen de belanghebbende Regering en het Centraal Bureau en met goedkeuring van de Commissie van Beheer, met ten hoogste vijftig procent worden verlaagd voor de lijnen die onder bijzondere voorwaarden worden geëxploiteerd. Het bedrag van de jaarlijkse bijdrage per kilometer wordt elk jaar – het Centraal Bureau gehoord – door de Commissie van Beheer vastgesteld. De bijdrage wordt steeds in haar geheel geïnd. Wanneer de werkelijke uitgaven van het Centraal Bureau lager zijn dan het bedrag van de op deze grondslag berekende bijdrage, wordt het verschil in een reservefonds gestort.

Par. 2. Tegelijk met de toezending van het jaarverslag en de jaarlijkse rekening en verantwoording aan de Verdragsluitende Staten, nodigt het Centraal Bureau deze uit hun bijdrage in de uitgaven over het afgelopen jaar te storten. De Staat die op 1 oktober zijn bijdrage niet heeft gestort, wordt ten tweeden male uitgenodigd zulks te doen. Indien ook deze aanmaning zonder gevolg blijft, wordt zij door het Centraal Bureau in het begin van het volgend jaar herhaald bij gelegenheid van de toezending van het verslag over het afgelopen jaar. Indien op 1 juli daaraanvolgende met deze herhaalde aanmaning geen rekening is gehouden, worden bij de in gebreke zijnde Staat ten vierden male stappen ondernomen, om deze tot betaling van de twee achterstallige jaarlijkse bijdragen te bewegen. Indien ook deze poging zonder gevolg blijft, deelt het Centraal Bureau drie maanden daarna aan deze Staat mede dat, indien de verwachte storting niet is verricht vóór het einde van het jaar, het verzuim zal worden uitgelegd als een stilzwijgende verklaring om zich uit het Verdrag terug te trekken. Wanneer vóór 31 december deze laatste stap zonder gevolg blijft, gaat het Centraal Bureau, akte nemende van de door de in gebreke zijnde Staat stilzwijgend uitgedrukte wil zich uit het Verdrag terug te trekken, over tot afvoering van de lijnen van deze Staat van de lijst van de lijnen die toegelaten zijn tot het internationale vervoer.

Par. 3. De niet geïnde bedragen moeten zoveel mogelijk worden gedekt uit de gewone middelen waarover het Centraal Bureau beschikt en kunnen over vier jaren worden verdeeld. Het gedeelte van het tekort dat niet op deze wijze kan worden gedekt, wordt op een bijzondere rekening gebracht ten laste van de overige Verdragsluitende Staten, in verhouding tot het aantal kilometers van de lijnen waarop het Verdrag van toepassing is ten tijde van de boeking op rekening en wel voor zover elk hunner gedurende het tijdvak van twee jaar voorafgaande aan de terugtrekking van de in gebreke zijnde Staat, te zamen met deze Staat partij was bij het Verdrag.

Par. 4. De lijnen van de Staat die onder de in par. 2 hiervóór aangeduide voorwaarden zijn afgevoerd, kunnen slechts opnieuw tot het internationale vervoer worden toegelaten, wanneer deze Staat vóóraf de bedragen die deze voor de desbetreffende jaren verschuldigd is, betaalt; over deze bedragen wordt een rente van vijf procent geheven te rekenen van het einde van de zesde maand die verlopen is sedert de dag waarop het Centraal Bureau de Staat voor de eerste maal heeft uitgenodigd de door deze verschuldigde bedragen te betalen.

Artikel 3

Par. 1. Het Centraal Bureau geeft een maandschrift uit, dat de voor de toepassing van het Verdrag noodzakelijke inlichtingen bevat, met name mededelingen met betrekking tot de lijst van de lijnen van spoorwegen en andere ondernemingen en de van het vervoer uitgesloten of voorwaardelijk tot vervoer toegelaten goederen, alsmede studies waarvan het de opnemings nuttig acht.

Par. 2. Het maandschrift is gesteld in het Frans en in het Duits. Eén exemplaar wordt kosteloos toegezonden aan elke Verdragsluitende Staat en aan elke belanghebbende spoorweg. Voor de overige exemplaren moet een door het Centraal Bureau vastgestelde prijs worden betaald.

Artikel 4

Par. 1. De uit het internationale vervoer voortvloeiende schuldvorderingen die onbetaald zijn gebleven, kunnen door de onderneming die recht heeft op betaling van deze vorderingen, ter kennis van het Centraal Bureau worden gebracht teneinde de inning ervan te vergemakkelijken. Te dien einde nodigt het Centraal Bureau de in gebreke zijnde vervoeronderneming uit het verschuldigde bedrag te betalen of de gronden van haar weigering tot betaling op te geven.

Par. 2. Indien het Centraal Bureau van oordeel is, dat de opgegeven gronden de weigering voldoende rechtvaardigen, verwijst het partijen naar de bevoegde rechter of, indien partijen daarom verzoeken, naar het in artikel 57 van het Verdrag (Bijlage III) bedoelde scheidsgerecht.

Par. 3. Wanneer het Centraal Bureau van oordeel is, dat het gehele of gedeeltelijke bedrag werkelijk verschuldigd is, kan het na ingewonnen advies van een deskundige verklaren dat de in gebreke zijnde vervoeronderneming verplicht is de gehele of gedeeltelijke schuldvordering bij het Centraal Bureau te storten; het aldus gestorte bedrag moet ter beschikking worden gehouden totdat de bevoegde rechter of het in artikel 57 van het Verdrag (Bijlage III) bedoelde scheidsgerecht een beslissing terzake heeft genomen.

Par. 4. Wanneer een vervoeronderneming binnen veertien dagen geen gevolg heeft gegeven aan de aanmaning van het Centraal Bureau, wordt zij opnieuw in gebreke gesteld, onder aanduiding van de uit haar weigering voortvloeiende gevolgen.

Par. 5. Indien ook thans nog elk resultaat uitblijft, zendt het Centraal Bureau tien dagen na het verzenden van deze nieuwe aanmaning aan de Verdragsluitende Staat waartoe de vervoeronderneming behoort, een met redenen omkleed bericht en nodigt deze Staat uit de maatregelen te overwegen die moeten worden genomen en met name te onderzoeken of de lijnen van de in gebreke zijnde onderneming op de lijst moeten worden gehandhaafd.

Par. 6. Indien de Verdragsluitende Staat waartoe de in gebreke zijnde vervoeronderneming behoort verklaart dat hij ondanks wanbetaling van oordeel is dat deze onderneming niet van de lijst moet worden geschrapt of indien hij de mededeling van het Centraal Bureau gedurende zes weken onbeantwoord laat, wordt hij van rechtswege geacht het vermogen tot betaling van de uit het internationale vervoer voortvloeiende schuldvordering van genoemde onderneming te waarborgen.

Artikel 5

Voor de bestrijding van de bijzondere kosten die uit de in artikel 54, par. 1, letters d) tot en met f), van het Verdrag genoemde werkzaamheden voortvloeien, wordt een vergoeding gegeven. Het bedrag van deze vergoeding wordt op voorstel van het Centraal Bureau vastgesteld door de Commissie van Beheer.

BIJLAGE II
(Artikel 64, par. 3)

Statuut van de Herzieningscommissie

Artikel 1

De Regeringen van de Verdragssluitende Staten delen hun voorstellen betreffende de onderwerpen voor welke de Commissie bevoegd is, aan het Centraal Bureau voor het internationale vervoer per spoorweg mede; dit Bureau brengt de voorstellen onverwijld ter kennis van de overige Verdragssluitende Staten.

Artikel 2

Het Centraal Bureau nodigt de Commissie uit een zitting te houden telkenmale wanneer de noodzaak daartoe zich doet gevoelen of op verzoek van ten minste vijf Verdragssluitende Staten.

Alle Verdragssluitende Staten worden ten minste twee maanden van te voren van de zittingen van de Commissie in kennis gesteld. Deze kennisgeving moet de onderwerpen waarvan opneming in de agenda is verzocht nauwkeurig vermelden.

Artikel 3

Alle Verdragssluitende Staten kunnen deelnemen aan de werkzaamheden van de Commissie.

Een Staat kan zich door een andere Staat doen vertegenwoordigen; een Staat kan echter niet meer dan twee andere Staten vertegenwoordigen.

Elke Staat draagt de kosten van zijn vertegenwoordigers.

Artikel 4

Het Centraal Bureau bereidt de behandeling van de vragen voor en neemt de secretariaatswerkzaamheden van de Commissie op zich.

De Directeur-Generaal van het Centraal Bureau of zijn vertegenwoordiger neemt met raadgevende stem aan de zittingen van de Commissie deel.

Artikel 5

In overeenstemming met de meerderheid der Verdragssluitende Staten nodigt het Centraal Bureau tot het met raadgevende stem bijwonen van de zittingen van de Commissie vertegenwoordigers uit van:

- a) niet bij het Verdrag aangesloten Staten;
- b) internationale gouvernementele organisaties die op het gebied van het vervoer bevoegd zijn;
- c) internationale niet-gouvernementele organisaties die op het gebied van het vervoer werkzaam zijn.

De sub b) en c) genoemde organisaties worden uitgenodigd op voorwaarde van wederkerigheid.

Artikel 6

De Commissie is rechtsgeldig samengesteld, wanneer de helft van de Verdragsluitende Staten vertegenwoordigd is.

Artikel 7

De Commissie wijst voor elke zitting een voorzitter en één of twee ondervoorzitters aan.

Artikel 8

De besprekingen worden in het Frans en in het Duits gehouden. De uiteenzettingen van de leden der Commissie worden onmiddellijk in een mondelinge vertaling samengevat. De tekst van de voorstellen en de mededelingen van de voorzitter worden in extenso vertaald.

Artikel 9

De stemming vindt plaats per delegatie en desgewenst bij oproeping; elke delegatie van een Verdragsluitende Staat die ter zitting is vertegenwoordigd, heeft recht op één stem.

Een voorstel wordt aanvaard indien het aantal vóór het voorstel uitgebrachte stemmen:

- a) ten minste gelijk is aan een derde van het aantal in de Commissie vertegenwoordigde Staten;
- b) hoger is dan het aantal tegen het voorstel uitgebrachte stemmen.

Artikel 10

De processen-verbaal van de zittingen geven een samenvatting van de besprekingen in beide talen.

De voorstellen en besluiten moeten woordelijk in beide talen worden opgenomen. Wanneer met betrekking tot de besluiten zich verschillen tussen de Franse en de Duitse tekst van de processen-verbaal voordoen, is de Franse tekst beslissend.

De processen-verbaal worden zo spoedig mogelijk aan de leden toegezonden.

Indien de leden niet tijdens de zitting hun goedkeuring aan de processen-verbaal hechten, delen zij de eventuele verbeteringen binnen een redelijke termijn aan het secretariaat mede.

Artikel 11

De Commissie kan ter vereenvoudiging der werkzaamheden sub-commissies instellen; zij kan eveneens sub-commissies instellen, die belast zijn met de voorbereiding van bepaalde onderwerpen voor een latere zitting.

Elke subcommissie wijst een voorzitter, een ondervoorzitter en, indien de behoefte daaraan zich doet gevoelen, een rapporteur aan. Voor het overige zijn de bepalingen van de artikelen 1 tot en met 5 en 8 tot en met 10 op analoge wijze van toepassing op de sub-commissies.

BIJLAGE III
(Artikel 57)**Reglement van arbitrage****Artikel 1***Aantal scheidslieden*

De Scheidsgerichten, ingesteld om kennis te nemen van andere geschillen dan die tussen Staten, zullen naar gelang van de bepalingen van het compromis worden samengesteld uit een, drie of vijf scheidslieden.

Artikel 2*Keuze der scheidslieden*

Par. 1. Een lijst van scheidslieden wordt vooraf opgesteld. Elke Verdragsluitende Staat kan ten hoogste twee van zijn onderdanen die deskundig zijn op het gebied van het internationale vervoerrecht aanwijzen om te worden ingeschreven op de lijst van scheidslieden die wordt opgesteld en bijgehouden door de Zwitserse Regering.

Par. 2. Indien het compromis in een enkele scheidsmen voorziet, wordt deze door de partijen in gemeenschappelijk overleg gekozen. Indien het compromis in drie of vijf scheidslieden voorziet, kiest ieder der partijen onderscheidenlijk één of twee scheidslieden.

De overeenkomstig de voorgaande alinea gekozen scheidslieden wijzen in gemeenschappelijk overleg onderscheidenlijk de derde of de vijfde scheidsmen aan, die als voorzitter van het scheidsgerecht fungeert.

Indien partijen over de keuze van de enkele scheidsmen of indien de door partijen gekozen scheidslieden over de aanwijzing van onderscheidenlijk de derde of de vijfde scheidsmen niet tot overeenstemming kunnen geraken, wordt het scheidsgerecht aangevuld met een scheidsmen die op verzoek van het Centraal Bureau wordt aangewezen door de Voorzitter van het Zwitserse Bondsgerechtshof.

Het scheidsgerecht wordt samengesteld uit personen voorkomende op de lijst bedoeld in par. 1. Indien het compromis evenwel in vijf scheidslieden voorziet, kan ieder der partijen één scheidsmen kiezen buiten de lijst.

Par. 3. De enkele, de derde of de vijfde scheidsmen moet van andere nationaliteit zijn dan de partijen.

De tussenkomenst in het geschil door een derde partij heeft geen invloed op de samenstelling van het scheidsgerecht.

Artikel 3*Compromis*

Partijen die een geschil aan de uitspraak van scheidslieden onderwerpen, sluiten een compromis waarin in het bijzonder zijn aangegeven:

- a) het onderwerp van het geschil, dat zo nauwkeurig en duidelijk mogelijk dient te worden omschreven;
- b) de samenstelling van het scheidsgerecht en de termijnen voor de benoeming van de scheidsman of de scheidslieden;
- c) de zetel van het scheidsgerecht.

Ten einde de scheidsrechterlijke procedure te openen, moet het compromis aan het Centraal Bureau worden medegedeeld.

Artikel 4

Procedure

Het scheidsgerecht stelt zelf de te volgen procedure vast, waarbij met name met de volgende bepalingen rekening moet worden gehouden:

- a) het scheidsgerecht stelt een voorbereidend onderzoek in naar en oordeelt over de bij dit gerecht ahangig gemaakte zaken aan de hand van de door de partijen verstrekte gegevens, zonder bij zijn uitspraak gebonden te zijn aan de uitleggingen van de partijen;
- b) het kan geen hoger of ander bedrag toewijzen dan de conclusies van eiser en niet minder dan hetgeen gedaagde heeft erkend verschuldigd te zijn;
- c) de scheidsrechterlijke uitspraak, behoorlijk met redenen omkleed, wordt opgesteld door het scheidsgerecht en door bemiddeling van het Centraal Bureau aan de partijen medegedeeld;
- d) de scheidsrechterlijke uitspraak is, behoudens tegengestelde bepalingen van dwingend recht die gelden ter plaatse waar het scheidsgerecht zijn zetel heeft, niet voor hoger beroep vatbaar, met uitzondering evenwel van herziening of een beroep op nietigheid.

Artikel 5

Griffie

Het Centraal Bureau treedt op als griffie van het scheidsgerecht.

Artikel 6

Kosten

De scheidsrechterlijke uitspraak stelt de kosten en uitgaven vast, daaronder begrepen de honoraria van de scheidslieden en beslist ten laste van welke partij deze zullen komen of in welke verhouding zij tussen de partijen zullen worden verdeeld.

D. PARLEMENT

Zie *Trb.* 1974, 94.

E. BEKRACHTIGING

Zie *Trb.* 1974, 94.

Behalve de aldaar genoemde hebben nog de volgende Staten een akte van bekrachtiging nedergelegd bij de Zwitserse Regering:

Tsjechoslowakije	11 juni 1974
Spanje	22 augustus 1974
het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland	16 september 1974
Polen	11 oktober 1974
Ierland ¹⁾	1 november 1974
Zweden	26 november 1974
Roemenië	27 november 1974

¹⁾ Onder het voorbehoud dat het Verdrag niet van toepassing is op vervoer van reizigers en bagage tussen Ierland en het Verenigd Koninkrijk.

F. TOETREDING

Zie *Trb.* 1974, 94.

Op 28 mei 1974 is door de Zwitserse Regering ontvangen de tot haar in overeenstemming met artikel 62, eerste lid, van het Verdrag gerichtte aanvraag tot toetreding van de Bondsrepubliek Duitsland. In overeenstemming met artikel 62, tweede lid, is deze aanvraag op 29 november 1974 van rechtswege ingewilligd. De akte van toetreding tot de CIM- en CIV-verdragen ging vergezeld van de volgende verklaringen:

- „- les conventions précitées seront aussi applicables à Berlin (ouest) à dater du jour de leur entrée en vigueur pour la République Fédérale d'Allemagne,
- l'accord du 17 décembre 1971 entre le Gouvernement de la République Fédérale d'Allemagne et le Gouvernement de la République Démocratique Allemande relatif au trafic en transit des personnes civiles et des marchandises entre la République Fédérale d'Allemagne et Berlin (ouest), y compris les documents qui en font parties, ne sera pas affecté par la participation aux conventions précitées.”.

G. INWERKINGTREDING

Zie *Trb.* 1974, 94.

J. GEGEVENS

Zie *Trb.* 1970, 173 en *Trb.* 1974, 94.

Voor het op 7 februari 1970 te Bern tot stand gekomen Verdrag betreffende het goederenvervoer per spoorweg (CIM) zie ook *Trb.* 1975, 3.

Uitgegeven de vijftiende januari 1975.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. VAN DER STOEL.